

MgA. Martin Klusák

Oponentský posudek k bakalářské práci Ondřeje Černohorského:

Hudební dramaturgie ve filmech Davida Lynche

Na bakalářské práci Ondřeje Černohorského mě hned na začátku oslovilo její téma – *Hudební dramaturgie ve filmech Davida Lynche*. Pokud si dobře vzpomínám z dob mého studia, mezi studenty byl zájem zejména o studium a analýzu komplexní zvukové dramaturgie, jíž je hudba součástí, a jen ojediněle se studenti zaměřovali na samotnou hudební dramaturgii. Volbu tématu a touhu po koncentraci na hudební složku Lynchovy tvorby proto vítám a vnímám jako smělý krok.

Práci jsem pročítal lineárně od začátku do konce. Její struktura je jasná a plynoucí – měl bych k ní pouze několik poznámek, které zanedlouho rozvedu. Tělo práce je rozdělené do 6 větších kapitol: *Úvod*, biografická kapitola *David Lynch a jeho vztah k hudbě*, obecná teoretická kapitola *Filmová hudba a její obecné aspekty*, analytická kapitola *Mulholland drive*, následně komparatistická kapitola *Paralely v používání hudby napříč filmy Davida Lynche* a nakonec závěr práce.

Při srovnání rozsahu jednotlivých kapitol působí analytická kapitola *Mulholland Drive* jako hlavní těžiště práce. Text této kapitoly je zhruba jednou tak dlouhý, než text následující srovnávací kapitoly, a násobně delší v porovnání s ostatními kapitolami. Zatímco analytická kapitola *Mulholland Drive* podněcuje uvědomit si principy hudební dramaturgie a funkci hudby v Lynchově tvorbě na příkladu jednoho konkrétního filmu, myslím si, že k zajímavým a nosným závěrům o Lynchově tvorbě dospívá Ondřej zejména v následující kapitole *Paralely v používání hudby napříč filmy Davida Lynche*, kde se konkrétní poznatky získané analýzou a srovnáním otevírají do obecnější roviny a širšího kontextu Lynchovy tvorby. Vzhledem k názvu práce i zaměření kapitol tedy vážám, zda bych rozsah těchto dvou kapitol více nevyvážil a nedal větší prostor úvahové srovnávací kapitole, ve které díky srovnání rysů Lynchovy tvorby krystalizuje Ondřejovo osobité vystižení Lynchova uměleckého rukopisu.

Druhá strukturální poznámka se týká obecně-teoretické kapitoly *Filmová hudba a její obecné aspekty*, která působí jako vsuvka mezi biografickou kapitolou *David Lynch a jeho vztah k hudbě* a analytickou kapitolou *Mulholland Drive*. Uvažuji, zda by práce neměla logičtější spád při začlenění teoretické kapitoly o obecných aspektech filmové hudby hned na začátek, a kdyby dále pokračovala Lynchovým medailonkem a následně analýzou a srovnáním jeho filmů. Také z hlediska rozsahu kapitol by práce tímto způsobem postupovala od stručnějších obecných kapitol přes rozsáhlejší kapitoly konkrétní problematiky zpět ke stručnému závěru.

Chtěl bych dále poukázat na některé postřehy, které se týkají konkrétních částí práce. Velmi zajímavé mi připadaly Ondřejovy detailní analýzy hudebního vývoje dvou sekvencí filmu *Mulholland Drive*. Ondřej například po analýze jedné z nich napsal:

[Lynch] ve zkratce elegantně vysvětlí celý milostný trojúhelník Camille-Diane-Adam a umožní nám ho bolestně prožít spolu s Diane ve čtyřech jednoduchých scénách, pouze pomocí přibližování kamery a výběrem a prací s dynamikou hudby.

Postřehy tohoto typu velmi vítám. Jedná se o užitečnou reflexi vědomé hudebně-dramaturgické práce a poukázání na to, jakých efektů se dá docílit pouhým výběrem hudebních ploch a prací se zvukovými parametry, v tomto případě s dynamikou. Ucelenosti takovéto analýzy by prospěl už jen graf proporcí hudebních ploch a vývoju různých zvukových a hudebních parametrů, aby si čtenář mohl sekvenci lépe vizualizovat, případně graficky srovnat dvě různé analýzy.

V souvislosti s analýzou filmu *Mulholland Drive* se Ondřej zabývá především výběrem hudby, jejím rozlišováním na diegetickou a nediegetickou, volbou instrumentace a dramaturgickou montáží hudebních ploch. Ve srovnávací kapitole jsem velmi uvítal také analýzu vnitřní kompozice vybrané jedné skladby, na které Ondřej založil vlastní úvahu o symetrii v Lynchově díle. Opět by myslím pomohlo analyzovanou skladbu doplnit jednoduchým grafem – například načrtnout křivku vývoje skladby v závislosti na dění v obraze.

V neposlední řadě si velmi cením úvah, které míří směrem ke geometrii, kompozici a architektuře díla, které jsou podle mého názoru velmi důležité při jakékoliv dramaturgické práci. Úvahy o symetrii, kontrastu, přechodech pozvolných i přechodech stříhem, vrstvení více pásem, Möbiově smyčce nebo např. uvedení Lynchova citátu („Hudební skladba pro mě běžně bývá základním kamenem architektury celého filmu.“) jsou v této práci myslím velmi na místě.

Celkově si myslím, že Ondřej napsal kvalitní bakalářskou práci. V průběhu práce dokázal, že je schopen erudovaně přemýšlet nejen nad dramaturgickým výběrem, žánrovým kontextem a funkčním umístěním hudebních ploch v Lynchových filmech, ale že má také základní přehled o problematice hudební analýzy, instrumentace, harmonie a tektoniky. V práci se mu rovněž povedlo shrnout fakta o tvorbě Davida Lynche, jeho inspiracích, spolupracovnících a tvůrčích metodách. Tyto všechny informace zdařile přispívají k ucelenosti popisu Lynchovy tvorby a jeho uměleckého uvažování.

V práci jsem našel jen několik málo drobných formálních či formulačních nedostatků, které zde nyní nebudu konkretizovat a v případě Ondřejova zájmu mu je rád sdělím na osobní neformální bázi.

S prací – jako s příručkou – jsem si chutí přebral některé scény Lynchových filmů, přičemž jsem se soustředil na fenomény, o kterých Ondřej psal. Pro člověka s profesním zaměřením na zvukovou a hudební tvorbu a dramaturgii je tato teoretická práce nepochybně obohacujícím pohledem na tvorbu Davida Lynche a motivací k přemýšlení i nad obecnými principy hudební dramaturgie.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení A.

V Praze dne 10. 9. 2017

MgA. Martin Klusák